

آنچه که شوراي اسلامي روستاها بايد بدانند

1- شوراي اسلامي روستا ازمنظر قانون اساسي

2- تشکيلات و وظائف شوراي اسلامي روستاها

3- شرايط احراز سمت دهيار

4- آسيب شناسي(وظايف وعملکرد) شوراي اسلامي روستاها

5- تبیین نقش وجاگاه شوراها درامرمدیریت پسماندهاي روستايي

6- نحوه مدیریت پسماندهاي کشاورزي

شرح وظائف شورا ازمنظر قانون اساسي

مقدمه

شوراي اسلامي شهروستابنعنوان ازجمله نهادهاي موثردرفرآيندانتقال قدرت به مردم ومشارکت آحادمردم جامعه درتصميم گيريهاست به عبارتي شوراها نمادمردم سالاري ديني درنظام جمهوري اسلامي ايران محسوب ميشود. به عبارتي شوراها نهادي به منظورافزايش مشارکت مردم براي پيشبردسريع برنامه هاي اجتماعي،اقتصادي،عمراني، بهداشتي، فرهنگي وآموزشي وسايراموررفاهي ميباشند.

درفرھنگ قرآني وسيره پيامبراکرم(ص)به مشورت تاکيدزيادي شده واين تاکيدات حکايت ازاهميت مشورت دردين مابين اسلام دارد. حضرت امام خميني(ره)بنیانگذارجمهوري اسلامي ايران باتکيه برانديشه ناب اسلامي درتاريخ9/2/92دستوروضع مقررات مربوط به تشکيل شوراها واجراي آنراصادرنمودند.هرچنداقدام عملي براي برگزاري انتخابات شوراي اسلامي کشوربه علل مختلف باتاخيربسيارودرسال 1378تشکيل گرديد ولي اين نهادمردمي که درواقع نقش يك قوه مقننه(مجلس)محلي راايفاميکند باسرعت قابل قبولي جاياگاه خودداربين سايرنهادهاي حکومتي پيدانموده و رشدقابل ملاحظه اي يافته وتونسته جاياگاه خودراچه به لحاظ سياسي واجرايي تثبيت نمايد.

شوراي اسلامي مشتمل برشوراي اسلامي روستا، بخش، شهرستان واستان ميباشدکه حدودوظايف واختيارات هريك ازآنها درقانون اساسي تعيين شده و بانگاهي اجمالي به قانون اساسي که برخواسته ازاراده جمعي است ميتوان به اهميت نهاد شورادرنظام جمهوري اسلامي ايران پي برد.

قانون اساسي جمهوري اسلامي ايران مصوب1358/8/24

اصل هفتم

طبق دستورقرآن کریم: (وآمرهم شوري بينهم) و (شاوهم في الامر) شوراها، مجلس شوراي اسلامي، شوراي استان، شوراي شهر،روستا ازارکان تصميم گيري واداره امورکشورند.

موارد،طرزتشکيل وحدوداختيارات ووظايف شوراها رااين قانون وقوانين ناشي ازآن معين ميکند.

اصل يکصدم

براي پيشبردسريع برنامه هاي اجتماعي، اقتصادي،عمراني، بهداشتي، فرهنگي، وآموزشي وسايراموررفاهي ازطريق همکاري مردم باتوجه به مقتضيات محلي، اداره امورهرروستا، بخش، شهر، شهرستان ياستان بانظارت شورايي به نام شوراي ده، بخش، شهر، شهرستان ياستان صورت ميگيرد که اعضاي آنرامردم همان محل انتخاب ميکنند.

اصل يکصدويکم

به منظورجلوگيري ازتبعيض وجلب همکاري درتهييه برنامه هاي عمراني ورفاهي استانهاونظارت براجراي هماهنگ آنها، شوراي عالي استانها مرکب ازنمايندگان شوراهاي استان هاتشکيل مي شود.نحوه تشکيل ووظايف اين شوراها راقانون معين ميکند.

اصل يکصدودوم

شوراي عالي استانهاحق دارددرحدودوظايف خودوظايف خودطرچهاي تهيه ومستقيماًتهييه ومستقيماًوياازطريق دولت به مجلس شوراي اسلامي پيشنهاذکند.اين طحهابايددرمجلس موردبررسي قرارگيرد.

اصل يکصدوسوم

استانداران،فرمانداران، بخشداران وسايرمقامات کشوري که ازطرف دولت تعيين ميشونددرحدوداختيارات شوراها ملزم به رعايت تصميمات آنها هستند.

اصل يکصدوچهارم

به منظورتامين قسط اسلامي وهمکاري درتهييه برنامه ها وايجادهماهنگي درپيشرفت واحدهاي توليدي، صنعتي وكشاورزي، شوراهايي مرکب ازنمايندگان کارگران ودهقانان وديگرکارکنان ومديران، ودرواحدهاي آموزشي، اداري، خدماتي ومانند اينها، شوراهايي مرکب ازنمايندگان اعضا تشکيل ميشود. چگونگي تشکيل اين شوراها وحدود و وظايف آنرا قانون معين ميکند. لازم به ذکراست که اصل مذکوربا شوراهاي اسلامي روستاها مرتبط نمي باشد واصل فوق فقط براي يادآوري اهميت شورا درقانون اساسي جمهوري اسلامي ايران قيدشده است.

اصل يکصدوپنجم

تصميمات شوراها نبايد مخالف موازين اسلام وقوانين کشورباشد.

اصل يکصدوششم

انحلال شوراها جزدروصورت انحراف ازوظايف قانوني ممکن نيست. مرجع تشخيص انحراف وترتيب انحلال شوراها وطرزتشکيل مجدد آنهاراقانون معين ميکند. شورادرصورت اعتراض به انحلال حق دارد به دادگاه صالح شکايت کند ودادگاه موظف است خارج ازنوبت به آن رسيدگي کند.

تشکيلات، وظائف شوراهاي اسلامي روستاها

وظايف شوراي اسلامي روستاها:

ماده68قانون تشکيلات، وظائف وانتخاب شوراي اسلامي کشورمصوب مجلس شوراي اسلامي- 1375/3/1 وظائف واختيارات شوراها رابه شرح ذيل قيدکرده است :

1- نظارت برحسن اجراي تصميمهاي شوراي اسلامي روستا.

2- بررسي وشناخت کمبودها، نيازها ونارسائيهاي موجوددرروستا وتهييه طرحها وبپيشنهادات اصلاحي وعملي دراين زمينه

وارائه آن به مقامات ذیربط.

3- جلب مشارکت و خودیاری مردم و همکاری با مسئولان اجرایی، وزارتخانه ها و سازمانهایی که در ارتباط با روستا فعالیت مینمایند و ایجاد تسهیلات لازم جهت پیشبرد امور آنها.

4- تبیین و توجیه سیاستهای دولت و تشویق و ترغیب روستائیان جهت اجرای سیاستهای مذکور.

5- نظارت و پیگیری اجرای طرح ها و پروژه های عمرانی اختصاص یافته به روستا.

6- همکاری با مسئولان ذی ربط برای احداث، اداره، نگهداری و بهره برداری از تاسیسات عمومی، اقتصادی، اجتماعی و رفاهی مورد نیاز روستا در حدود امکانات.

7- کمک رسانی و امداد رسانی در مواقع بحرانی و اضطراری مانند جنگ و وقوع حوادث غیر مترقبه و نیز کمک به مستمندان و خانواده های بی سرپرست با استفاده از خودیاریهای محلی.

8- تلاش برای رفع اختلاف افراد و محلات و حکمیت میان آن ها.

9- ایجاد زمینه مناسب جهت اجرای مقررات بهداشتی و حفظ نظافت و تامین بهداشت محیط.

10- همکاری بانروی انتظامی جهت برقراری امنیت و نظم عمومی.

11- ایجاد زمینه مناسب و جلب مشارکت عمومی در جهت اجرای فعالیتهای تولیدی و وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی.

12- جلب مشارکت و همکاری عمومی در انجام امور فرهنگی و دینی روستا.

13- انتخاب فردی ذیصلاح به سمت دهیار به مدت چهار سال بر اساس آئین نامه مربوطه و معرفی به بخشدار جهت صدور حکم.

نحوه انتخاب شوراه:

شورای اسلامی روستاها از طریق انتخابات عمومی که زمان آنرا وزارت کشور تعیین مینماید و بر اساس قانون انتخابات شورای اسلامی شهرستان روستا (در روستاهای دارای بیست خانوار و بالاتر) تشکیل میگردد. لازم به ذکر است ملک جمعیت هر روستا بر اساس آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن و با اعلام رسمی مرکز آمار کشور میباشد.

دوره فعالیت شوراها

دوره فعالیت شوراها از تاریخ تشکیل بمدت چهار سال میباشد که از نهم اردیبهشت ماه، سالروز فرمان تاریخی حضرت امام

خمینی(ره) مبنی بر تشکیل شوراها شروع و در هشتم اردیبهشت ماه چهار سال بعد خاتمه می یابد. لازم به ذکر است انتخابات شوراها باید به صورتی برگزار شود که حداقل پانزده روز قبل از نهم اردیبهشت ماه اعضای شوراها مشخص شده باشند.

اعضای شورا موظفند پس از شروع بکار شوراها سوگند یاد کنند و در صورتیکه یکی از اعضا کناره گیری نمود، عضو جدید شورانیز موظف به خواندن سوگند میباشد.

تعداد اعضای شورای اسلامی روستا

طبق قانون عضویت در شورای روستا و بخش افتخاری است و شغل محسوب نمیشود و هر فرد میتواند فقط عضو یک شورای روستا (بغیر از شورای بخش) شود. تعداد اعضای شورای اسلامی روستاهای تا 1500 نفر جمعیت سه نفر و روستاهای بیش از 1500 نفر جمعیت و پنج نفر خواهد بود. همانطور که قبلا اشاره شد ملاک جمعیت هر روستا بر اساس آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن که هر پنج سال برگزار میشود، و با اعلام رسمی مرکز آمار کشور میباشد.

در صورت تبدیل روستا به شهر، شورای روستا وظایف شورای شهر را (تا زمان برگزاری انتخابات) انجام خواهد داد. و چنانچه دویا چند روستا ادغام و به یک روستا تبدیل شوند، شورای روستای جدید از بین اعضای شورای مجموع روستاهای ادغام شده (به ترتیب آرا کسب شده در انتخابات) تشکیل میشود.

جلسات شورا

شورای روستا در همان روستایی که انتخابات شورادر آن برگزار شده تشکیل میشود. جلسات شورایطور مستمر ماهی دوبار در ماه تشکیل میشود و در صورت نیاز، جلسات فوق العاده و اضطراری با پیشنهاد دهیار، رئیس شورایواسه نفر از اعضای شورا (در شوراهای دارای پنج عضو) و دو نفر از اعضا (در شوراهای دارای سه عضو) تشکیل میشود. شوراها در صورت ضرورت و بنا به دعوت بخشداریا فرماندار موظف به تشکیل جلسه فوق العاده می باشند. این دعوت باید کتبی و باتعین وقت قبلی و ذکر دستور جلسه باشد. همچنین بخشداران، رؤسای ادارات، دهیاران میتوانند در جلسات شورا (بدون حق رای) شرکت نمایند.

در صورت نیاز به حضور دهیار در جلسات شورامیتواند طی دعوتنامه کتبی از دهیار دعوت بعمل آورده و دهیار موظف به شرکت در جلسه مذکور میباشد و در صورت خودداری دهیار از شرکت در جلسه شورامیتواند به دهیار تذکر کتبی و در صورت تکرار مجدداً تبویخ و یا بر طبق ضوابط و مقررات مربوطه وی اعزل نماید.

در صورت استعفا، فوت، یا سلب عضویت هریک از اعضای شورا، عضو علی البدل به ترتیب آرا (حداکثر ظرف یک ماه) جایگزین میشود و پذیرش استعفای هریک از اعضای شورامنوط به تصویب شورا می باشد و شوراموظف است در اولین جلسه پس از قطعی شدن خروج آن عضو مراتب را کتبا به بخشداری گزارش داده تا بخشداری از اعضای علی البدل (با احتساب آرا) دعوت به شرکت در جلسات شورای بنماید. هرگاه عضوی به هردلیلی دوماه در جلسات شورا شرکت ننماید از عضو علی البدل بعنوان جانشین در جلسات دعوت بعمل می آید و هرگاه عضوی بیش از شش جلسه متوالی و یا دوازده جلسه غیر متوالی در طول یکسال بدون داشتن عذر موجه غیبت نماید مستعفی شناخته میشود. لازم به ذکر است که غیبت از جلسات با اطلاع رئیس شورا امکان پذیر می باشد...

هر عضو شورا میتواند از مقام خود استعفا دهد و عضو متقاضی استعفا باید تقاضای خود را با ذکر دلایل به رئیس شورا تقدیم نماید و رئیس آن رادنخستین جلسه علنی بعدی شورادر دستور کار قرار داده و عضو متقاضی میتواند در صورت تمایل از استعفا انصراف دهد. برای بررسی تقاضای استعفا ابتدا تقاضا قرائت و سپس شخص متقاضی میتواند دلایل استعفادر نیم ساعت بیان سپس مخالف و موافقان نیز به همان مدت میتواند صحبت کنند و پس از آن رای گیری انجام میشود. هرگاه تقاضای استعفای تعدادی از اعضای شورابه نحوی باشد که مانع از رسمیت یافتن جلسه باشد، قابل طرح در شورا نیست.

جلسات شورا علنی و با حضور دوسوم اعضای اصلی (دو نفر از سه نفر اعضای شورا و یا چهار نفر از پنج اعضای شورا) رسمیت

و تصمیمات با اکثریت مطلق آرا حاضرین در جلسه می باشد.

صورت جلسات شورایا بدیه گونه ای تنظیم شود که در آن تاریخ و دستور کار هر جلسه، اسامی حاضر و غایب، تعداد آرای مثبت و منفی اعضا به هریک از موضوعات مورد بحث، اسامی مدعوین و حاضرین در جلسه، به همراه رئیس مطالب مطرح شده و مصوبات قید شده و کلیه اعضای حاضر باید ذیل صورت جلسه را امضا، انگشت یا مهر نمایند.

شورا موظف است در پایان هر جلسه نسخه ای از صورتجلسه را به بخشداری و شورای اسلامی بخش ارسال نموده و همچنین نسخه ای از مصوباتی را که مربوط به دستگاههای دیگر است را به آن دستگاه ارسال نماید.

شوراموظف است در پایان نیمه دوم فروردین هر سال گزارش کار سالانه خود را طبق فرمهای دریافتی در سه نسخه تنظیم و نسخه اصلی را به شورای بخش و یک نسخه را به بخشداری و نسخه سوم را بعنوان سابقه در بایگانی شوراثبت و نگهداری نماید.

اعضای هیات رئیسه شورا

اعضای شورادر اولین جلسه (پس از انجام مراسم تحلیف) باید اقدام به انتخابات داخلی نموده و از بین خود هیات رئیسه را بمدت دوسال انتخاب نمایند.

اعضای هیات رئیسه شورا عبارتنداز:

1- رئیس 2- نایب رئیس 3- منشی

که بمدت دوسال ازسوی اعضای شورانتخاب میشوند. وهیچکدام ازاعضای شوراحق تفویض اختیارات خودرا به سایرین اعم ازعضو و یا غیر عضو را ندارند.

وظایف رئیس شورا

رئیس شورامانندسایراعضادارای یک حق رای درجلسات میباشد.ووظایف اوعبارت است از:

1- تنظیم وپیشنهادبودجه شورا.

2- تعیین زمان واداره جلسات عادی وفوق العاده شورا ودعوت ازاعضا جهت شرکت درجلسه .

3- تقسیم کاربین اعضا جهت پیگیری مصوبات .

4- دفاع ازحقوق ومنافع شورادرمقابل غیرواقامه دعوی .

5- درخواست گزارش کارازعملکرداعضا شورا .

6- امضا ومهرکردن کلیه اسنادومکاتبات شورا .

7- ایجادهماهنگی وارتباط باشورای اسلامی بخش، دهیار، وسایردستگاههای اجرایی .

8- پیگیری امورمربوط به دهیاری ودرخواست گزارش کتبی ازعملکردهامانه دهیار .

9- ابلاغ کتبی موارد اعتراض وایراد اعضای شورا به عملکرد دهیار. (بعنوان تذکر به دهیار)

10- رئیس شوراموظف است درصورت قطعیت یافتن خروج عضوی ازشورا، مراتب را به صورت کتبی به بخشدارای گزارش دهد تا بخشدار ازعضو علی البدل شورا با احتساب رای وی برای شرکت درجلسات دعوت نماید .

وظایف نایب رئیس

وظایف نایب رئیس شورا بشرح ذیل میباشد:

1- درصورت عدم حضوررئیس شورا، مسئولیت اداره جلسات وسایرووظایف بعهدہ نایب رئیس شورا خواهدبود.

2- درصورت غیبت منشی وظایف آنان ازسوی نایب رئیس شورانجام می شود.

وظایف منشی

وظایف منشی شورا عبارت است از:

1- تهیه وتدوین صورتجلسات شورا

2- تهیه متن ، ثبت وشماره گذاری نامه های شورا

3- تهیه گزارش ازعملکردشورا

4- حفظ ونگهداری دفاتروصورتجلسات درمحل شورا

5- همکاری بارئیس شورا درانجام امورات مالی

6- ثبت وظبط صورت کلیه اموال ودارایی های شورا

همانطورکه قبلا اشاره گردیددرصورت غیبت منشی وظایف آنان ازسوی نایب رئیس شورانجام می شود.

تعداداعضای شورای اسلامی بخش

تعداداعضای شورای اسلامی بخش پنج نفرمیباشد، بااکثریت نسبی (بیشترین رای) ازبین نمایندگان منتخب شوراهای روستاهای بخش تشکیل میشود ودرصورتی که عضومعرفی شده ازشورای روستا به عضویت شورای بخش انتخاب شود،

ازعضویت شورای روستا خارج نخواهدشدوبالعکس سلب عضویت هرعوضورای اسلامی بخش ازشورای اسلامی

روستای ذیربط باعث سلب عضویت اوازشورای اسلامی بخش نیزخواهدشد. همچنین ازیک روستا بیش ازیک نفر نمیتوانددرشورای بخش حضورداشته باشدودرصورتی که تعدادروستاهای بخش کمترازپنج روستا باشد، اعضای شورای بخش ازمیان مجموع اعضای شورای تمام روستاهاانتخاب خواهدشد.

وظایف شورای اسلامی بخش

ماده 70 قانون تشکیلات، وظایف وانتخاب شورای اسلامی کشورمصوب مجلس شورای اسلامی- 1375/3/1وظایف واختیارات شورای بخش بشرح ذیل قیدشده است.

1- بررسی وآگاهی ازمشکلات وکمبودهای اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی وسایراموررفاهی بخش وارائه طرحها وپیشنهادهای اصلاحی به مسئولان اجرایی منطقه.

2- همکاری بامسئولان اجرایی به منظورپیشبردکارها وبرنامه های عمرانی منطقه ازقبیل ایجادومرمت راههای اصلی وفرعی بخش، برقسانی، لوله کشی آب آشامیدنی، کانال کشی آب زراعی، قنوات، لایروبی نهرها، تعمیرمساجد، زیارتگاهها، حسینیه ها وتکاپاوامورمربوط به حفظ وعمران مزارع، باغها، مراتع وجنگلهاباهماهنگی مسئولان ذیربط منطقه وسازمانهای کشوری.

3- همکاری با مسئولان اجرایی کشورومنطقه وشورای اسلامی روستاهاجهت انجام خدمات عمومی، انتخابات محلی وسراسری، سرشماریهای جمعیتی، زراعی، دامی، صنعتی وماننداینها.

4- همکاری بامسئولان امربرای تهیه وتنظیم شناسنامه بخش ازطریق جمع آوری اطلاعات وآمارلازم براساس مشخصات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی ومنابع طبیعی منطقه.

5- ایجادهماهنگی لازم بین شوراهای اسلامی روستایی واقع دربخش.

6- نظارت برطرح های عمرانی منطقه وحفظ ونگهداری وبهره برداری ازتاسیسات وتجهیزات عمومی وعمرانی، مزارع ومراتع وجنگلهای خارج ازحیطه روستاهای موجود دربخش.

7- نظارت برشوراهای روستایی به منظوررعایت وظایف قانونی.

8- حکمیت دراختلافات میان دویا چندروستا یاشوراهای اسلامی روستایی واقع دربخش با یکدیگر درمواردی که قابل پیگیری قضایی نیست.

9- پیگیری مواردتجاوزبه حقوق عمومی درمواردی که شاکي ندارد، ازطریق مراجع ذیصلاح.

10- رسیدگی به امورعمومی بخش یا اموری که خارج ازحیطه اختیارات ووظایف شوراهای اسلامی روستا است.

11- رسیدگی وپیگیری مشکلات اهالی مزارع مستقل وآبادیهای زیربست خانوارکه فاقدشورای اسلامی روستا میباشد.

12- جلب خودیاری اهالی روستاها جهت تامین هزینه های مربوط به شوراها واداره دهیاریها.

13- همکاری بانیرهوهای انتظامی جهت برقراری امنیت ونظم عمومی.

نحوه مکاتبات شوراها

تمام مکاتبات شورا باید طبق فرم‌های ارسالی از وزارت کشور دارای تاریخ، شماره ثبت در دفترشورا، نام کامل گیرنده و موضوع نامه باشد و حداقل در چهار نسخه تنظیم و نسخه اول به اداره یا سازمان مورد نظر و نسخه دوم برای بخشدار و نسخه سوم برای شورای اسلامی بخش و نسخه چهارم بعنوان سابقه در بایگانی شورانگهداری شود. همچنین تمامی مکاتبات شورا باید ممهور به مهرشورا و امضای رئیس و در صورت غیبت امضای نایب رئیس باشد.

شورایباید دارای دفاتر مجزایی جهت ثبت صورتجلسات، حضور و غیاب اعضا در جلسات و نامه های دریافتی و ارسالی باشد.

امور مالی شورا

یکی از وظایف اصلی شورای روستاها همکاری باشورای اسلامی بخش جهت گردآوری اطلاعات صحیح به منظور تصویب عوارض متناسب باتولیدات و درآمدهای اهالی روستا میباشد و شوراموظف است بر حسن وصول عوارض وضع شده و واریز آن به حساب مربوطه نظارت کامل داشته و تمامی درآمدها میبایست باتصویب شورواتاییدشورای اسلامی بخش به مصرف عمران و آبادی روستا برسد. لازم به ذکر است هرگونه برداشت از حساب باید در قالب طرحها و مخارجی که از قبل به تصویب شورارسیده و با امضای رئیس و امضای منشی و مهرشورا باشد. شورارودهیاردو هیارموظفند به منظور حفظ و نگهداری کلیه وجوه دریافتی و درآمدهایی که تحصیل می نمایند، حسابی نزد بانک به نام شورافتتاح و تمامی وجوه نقد را به محض وصول به آن حساب واریز و در پایان هر سال ترازنامه مالی خود و دهبیاری رابه عموم اهالی روستا اطلاع رسانی نماید.

تمام اموال منقول و غیر منقول شورا تحویل رئیس شورامیباشد و رئیس شورادر مقابل حفظ و نگهداری آن مسئول است همچنین خرید و فروش اموال منقول و کرایه دادن اماکن متعلق به دهیاری و شورایاتصویب دوسوم اعضا (دونفر از سه نفر عضو) و جهت خرید و فروش اموال غیر منقول علاوه بر تصویب دو سوم اعضا باید باتوافق شورای اسلامی بخش صورت گیرد و عواید حاصله به محض وصول به حساب شورا واریز گردد.

سایر وظایف شورا

- شوراموظف است ظرف مدت پانزده روز از شروع فعالیت قانونی فردی رابعتوان دهیارانتخاب و به منظور صدور حکم به بخشدار می معرفی نماید. (روستاها ی دارای دهیاری) شرایط و نحوه انتخاب دهیار در قانون آمده که در قسمت بعد به آن اشاره خواهد شد.
- شورا حق نظارت بر عملکرد دهیار و حسن اجرای مصوبات و نگهداری سرمایه ها، دارایی های نقدی، جنسی، منقول و غیر منقول که در اختیار دهیاری می باشد، همچنین حساب درآمدها و هزینه آن را دارد. چنانکه اعضای شورابه عملکرد دهیار اعتراض یا ایرادی داشته باشند، ابتدائوسط رئیس شورا، موارد رابه صورت واضح به دهیار تذکر کتبی داده و در صورت عدم رعایت موارد تذکر، موضوع بصورت سؤال مطرح و رئیس شوراسؤال راکتبا به دهیار ابلاغ و دهیارموظف است ظرف مدت ده روز پس از ابلاغ سؤال در جلسه عادی و یافوق العاده شوراحضور بهم رسانده و به سؤال شوراپاسخ دهد و چنانچه دهیار از حضور درشورا استنکاف و یا پاسخ سؤال قانع کننده نباشد، شورامیتواند در جلسه دیگری و با اکثریت مطلق اعضا، دهیار را برکنار و فرد جدیدی را انتخاب نماید.
- ارائه راهنمایی به بازدید کنندگانی که توسط ادارات ذیربط و به منظور بررسی مشکلات به روستا مراجعه کرده اند.
- حضور در مراسمات ملی و مذهبی و مراسمی که در روستا برگزار میشود.
- همکاری بادهیار در جلوگیری از ساخت و ساز غیر مجاز در روستا
- همکاری بادهیار در تشویق و فرهنگ سازی به اهالی روستا در خصوص پرداخت ب موقع عوارض
- همکاری بادهیار در تشویق و فرهنگ سازی به اهالی در خصوص مدیریت پسماندهای روستا

ترتیب رسیدگی به تخلفات شوراها

در ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شورای اسلامی کشور مصوب مجلس شورای اسلامی مورخ 1375/3/1

آورده شده : در صورتیکه مصوبات شوراها مغایر با وظایف و اختیارات قانونی آنها و مغایر قوانین عمومی کشور باشد، مسئولان اجرایی مربوطه میتوانند با ذکر مورد به طور مستدل حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ مصوبه اعتراض خود رابه اطلاع شورارسانده و درخواست تجدید نظر نمایند. شوراموظف است یک هفته از تاریخ وصول اعتراض تشکیل جلسه دهد و به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید. در صورتی که شورادر بررسی مجدد از رای قبلی خود نسبت به مصوبه مورد اختلاف عدول ننماید موضوع به هیئت حل اختلاف ارجاع میشود. هیات مزبور مکلف است ظرف 15 روزه موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید. نظریه این هیات در صورتی که در جهت لغو مصوبات شوراها باشد و در صورت تایید هیات مرکزی حل اختلاف قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. در صورتیکه عضو خارج شده از شورا رئیس یا نایب رئیس شورا باشد، شورایباید در اولین جلسه رئیس یا نایب رئیس را برای مدت باقیمانده هیات رئیس انتخاب نماید. ماده 81- هرگاه شورا اقداماتی برخلاف وظایف مقرریا مخالف مصالح عمومی کشور یا حیث و میل و تصرف غیر مجاز در اموالی که وصول و نگهداری آن رابه نحوی برعهده دارد انجام دهد، به پیشنهاد کتبی فرماندار موضوع جهت انحلال شورابه هیات حل اختلاف ارجاع و هیات مذکوره شکایتها و گزارشها رسیدگی و در صورت احراز انحراف شورارامنحل می نماید. تبصره : هریک از شوراهای منحل شده در صورت اعتراض به انحلال میتوانند به دادگاه صالحه شکایت نمایند و دادگاه مکلف است خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رای قطعی صادر نماید. ماده 82- سلب عضویت در مورد اعضای شورای روستاها و بخش باتصویب هیات حل اختلاف استان خواهد بود. فرد یا افرادی که سلب عضویت می گردند میتوانند به دادگاه صالح شکایت نمایند. دادگاه مذکور خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رای آن قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

باتوجه به اینکه یکی از وظایف مهم شورای اسلامی روستاها تعیین دهیار واجد شرایط میباشد بنابراین لازم است اعضای شورای اسلامی روستاها شرایط احراز سمت دهیار را بداند که به شرح زیر می باشد.

شرایط احراز سمت دهیار

- 1- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران
 - 2- اعتقاد به مبانی جمهوری اسلامی و قانون اساسی
 - 3- داشتن حداقل 25 سال و حداکثر 65 سال سن و حتی المقدور متاهل باشد.
 - 4- سکونت در زمان تصدی سمت دهیار در روستا
 - 5- برخورداری از توانایی جسمی و روحی برای انجام کار
 - 6- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
- تبصره : در صورت عدم وجود فردی باتحصیلات مناسب، شورامیتواند باتوافق شورای بخش نسبت به تعیین فردی باتحصیلات کمتر برای سمت دهیاری اقدام نماید.
- 7- داشتن حسن شهرت و عدم اعتیاد به مواد مخدر
 - 8- نداشتن محکومیت کیفری که موجب محرومیت از تمام یا بعضی حقوق اجتماعی باشد.

9- داشتن کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم از خدمت.

10- عدم اشتغال به کاردولتی در زمان تصدی دهیاری.

11- اشتغال تمام وقت در سمت دهیاری.

12- دهیار نمیتواند همزمان عضو شورای روستا باشد.

تبصره : در روستاهای کمتر از 1500 نفر جمعیت که دهیار به طور نیمه وقت فعالیت می نماید رعایت بند 10 و 11 الزامی نمی باشد.

ماده 47 : چنانچه شورا به وجود فردی شاغل در دستگاههای دولتی ویا وابسته به دولت برای تصدی سمت دهیار نیاز داشته باشد، می تواند به عنوان مأمور به خدمت از طریق بخشداری از سازمان متبوع درخواست نماید.

ماده 52 : مدت خدمت دهیار از زمان صدور حکم شروع به کار رسمی چهار سال میباشد و انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره : دهیار موظف است حداکثر یک هفته پس از پایان خدمت از سمت دهیاری، کارت و حکم خود را تحویل شورا نماید.

ماده 53 : دهیار موظف است در بدو خدمت و پس از آن در مواقعی که از قبل توسط بخشدار اعلام می گردد بر اساس برنامه های پیش بینی شده از سوی وزارت کشور آموزشهای مورد نیاز را طی نماید.

موارد پایان خدمت دهیار

ماده 54 : خدمت دهیار در موارد زیر به پایان میرسد:

1- فوت و جنون

2- از دست دادن هریک از شرایط احراز سمت دهیار به تشخیص شورای روستا

3- قبول استعفا از سمت دهیاری توسط شورا

4- عزل دهیار باری اکثریت اعضای شورا (با رعایت مقررات مربوطه)

5- عدم حضور در محل خدمت بیشتر از 15 روز بدون کسب مجوز از شورا و یا نداشتن عذر موجه به تشخیص شورا.

6- صدور حکم محکومیت از طرف مراجع صالح قضایی مبنی بر انفصال از خدمت.

7- حجر دهیار

ماده 55 : چنانچه یک یا چند نفر از اعضا شورا نسبت به عملکرد دهیار یا عملیات دهیاری اعتراض ویا ایرادی داشته باشند ابتدا توسط رئیس شوراموارد را به صورت واضح به دهیار تذکر کتبی خواهند داد و در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر موضوع بصورت سؤال مطرح خواهد شد که در این صورت رئیس شورا سؤال را کتباً به دهیار ابلاغ خواهد کرد و حداکثر ظرف مدت 10 روز پس از ابلاغ دهیار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق العاده شورا و پاسخ به سؤال می باشد. چنانکه دهیار از حضور خودداری کرده ویا پاسخ دهیار قانع کننده تشخیص داده نشود، طی جلسه دیگری موضوع مورد بررسی قرار میگیرد و شورا می تواند با رای اکثریت مطلق اعضا دهیار را برکنار و فرد جدیدی را انتخاب نماید.

ماده 56 : دهیار موظف است گزارشهای مورد درخواست شورا را تهیه و در موعد مقرر برای آن ارسال نماید و در صورت تقاضای شورا مبنی بر حضور دهیار و پاسخگویی به سؤالات، در اس موعده محل مقرر اقدام نماید.

ماده 57 : دهیار موظف است گزارش ماهانه فعالیتهای دهیاری را برای شورا و رونوشت آن را به طور مکتوب به بخشداری ارسال نماید.

ماده 58 : دهیار باید تا بلوی از ساعت حضور و کار خود در محل دهیاری را برای اطلاع اهالی درمکانی مناسب نصب نماید.

مراحل صدور پروانه ساختمانی در روستاهای فاقد دهیار

مراحل صدور پروانه احداث در روستاهای فاقد دهیاری به شرح ذیل می باشد.

مرحله اول :

استعلام از بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (تکمیل و ارسال فرم شماره 1 درخواست استعلام دهیاری از بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان)

مرحله دوم :

صدور دستور تهیه نقشه که شامل :

1- تکمیل فرم شماره 2 درخواست تقاضای صدور پروانه ساختمان روستایی به همراه مدارک پیوست توسط متقاضی

2- تکمیل فرم شماره 3 درخواست ملکیت زمین (شامل املاکی که ثبت عمومی واجباری توسط سازمان اسناد و املاک نشده باشند)

3- تکمیل فرم شماره 4 توسط دهیاری و تحویل آن به مالک جهت تهیه نقشه های مورد نیاز

مرحله سوم :

تصویب نقشه های لازم لازم و صدور پروانه که شامل :

1- تکمیل فرم های 5 و 6 به انضمام نقشه های معماری، سازه و دفترچه محاسبات توسط مهندسین ذیصلاح

2- تکمیل فرم شماره 7 درخواست اعلام تعهد مهندس ناظر

3- صدور فیش عوارض پروانه ساختمان و دریافت فیش واریزی از مالک توسط دهیاری

4- تکمیل موارد مربوطه در دفترچه مجوز احداث بنا و صدور و تسلیم پروانه ساختمان به مالک توسط دهیاری

مرحله چهارم :

اجرای ساختمان که شامل مراحل :

1- تکمیل و ارائه فرم شماره 8 درخواست اعلام شروع بکار عملیات ساختمانی توسط مالک و مهندس ناظر و تأیید دهیاری

2- تکمیل و ارائه فرم های 9 و 10 و 11 و 12 درخواست گزارش مرحله به مرحله اجرای ساختمان توسط مهندس ناظر

مرحله پنجم :

نظارت بر رعایت مفاد پروانه :

الف- در صورت تخلف در ساخت و ساز با تکمیل فرم شماره 14 و اخطاریه به مالک از طرف دهیار صورت می پذیرد (لازم به ذکر است که فرم اخطاریه در سه برگ تنظیم که یکی از آنها به بخشداری (جهت

ارسال به مراجع انتظامی) و دومی به مالک و سومی در بایگانی دهیاری نگهداری میشود

ب – تکمیل فرم شماره 16 و ارجاع به کمیسیون ماده 99 توسط بخشداری

مرحله ششم :

صدورگواهي پايان کارکه شامل تکميل فرم شماره13 (صدورگواهي پايان احداث بنا) ودرنتيجه تکميل دفترچه صدور مجوزاحداث (ارائه پايان کاروتسليم دفترچه تکميل شده به مالک توسط دهيايي)

آسيب شناسي ونقاط ضعف شوراي اسلامي روستاها

تبیین نقش وجایگاه قانوني شوراهادر امر مدیریت پسماند روستايي

اگرچه حفظ محيط روستا وجلوگيري ازآلودگي محيط روستا درانثريراکنده شدن پسماندهاي دامي، کشاورزي وخانگي وظيفه تمام اهالي روستا مي باشد ولي از نظرقانون حفظ محيط زيست روستا ازوظايف اصلي شوراهاو دهياريها مي باشد.

امروزه مهمترين دغدغه مردم ومسئولين بهداشتي، رهاسازي ودفع بي رويه پسماندها در اطراف ودرداخل روستاها مي باشد که اين امرموجب آلودگي آب، خاک، وهواي روستاها منجرشده است.

درماده 68 قانون تشکيلات، وظايف وانتخابات شوراهاي اسلامي روستاها چنين آمده است :

ايجادزمينه مناسب جهت اجرائي مقررات بهداشتي وحفظ نظافت وتامين بهداشت عمومي روستا .

درماده69 همين قانون درقسمت وظايف دهياريها چنين آمده است :

مراقبت دراجرائي مقررات بهداشتي وحفظ نظافت وايجادزمينه مناسب براي تامين بهداشت محيط روستا .

درماده10 اساسنامه، تشکيلات وسازمان دهياريها مصوب هيات وزيران، دهياريها مسئول اداره وتوسعه پايدارروستا بوده ويکي ازوظايف آنان بهبود وضع زيست محيطي روستا مي باشد .

بنابراين ملاحظه مي شودکه حفظ محيط زيست روستا ودرراس آن مديريت پسماندهاي روستايي ازوظايف اصلي شوراهاي اسلامي ودهياريها مي باشد .

دستورالعمل مدیریت پسماندهاي کشاورزي

باتوجه به اينکه حجم عظيمي ازپسماندهاي روستاها، پسماندهاي کشاورزي مي باشد درذيل به مديريت ونحوه دفع پسماندهاي کشاورزي مي پردازيم .

نحوه مديريت پسماندهاي کشاورزي درروستاها		
رديف	نوع پسماندهاي کشاورزي	روش مدير
1	سزيجات خراب شده وغيرقابل مصرف	تهيه کود، خوراک دام و
2	سيب زميني خراب شده وغيرقابل مصرف	پس ازخشک شدن به
3	دم، برگ، وسايرموادگياهي به همراه گوجه فرنگي پوسيده شده	وطيورمي رسد
4	تفاله حاصل ازتوليدرب گوجه فرنگي	دفن بهداشتي درزه
5	خاروخاشاک، ذرات سنگ وشن ودانه هاي ناسالم خشکبار	مجوزازاداره حفاظت از
6	ميوه خراب شده، پوست وتفاله ميوه	مصرف دام
7	فضولات دامي	دفن بهداشتي درزه
8	محتويات شکمه دام	مجوزازاداره حفاظت از
9	چربي دورشکمه دام	خوراک دام وطيور
10	چربي غيرخوراکي دام	توليد کود آلي وکودکمپ
11	پوست حيوانات ذبح شده	فروش به واحدهاي تو
12	روده دام	حيواني
13	پشم گوسفند	فروش به واحدهاي
14	لاشه حيوانات	چربي صنعتي
15	دامهاي تلف شده	فروش به کارگاههاي
16	جوجه وطيورتلف شده	ولوازم آرايشي
17	پسماند گندم	فروش دربازاربه قيم
18	باقي مانده مواد غذايي	کارگاههاي فرآوري پوس
19	استخوانهاي جداشده حيوانات ذبح شده	فروش به واحدهاي تول
20	پرچداشده طيور	تهيه نخ فرشباقي وکليم
		دفن بهداشتي درزه
		مجوزازاداره حفاظت از
		دفن بهداشتي درزه
		مجوزازاداره حفاظت ا
		وياسوزاندن درشرايط
		خاصي داشته باشد
		دفن بهداشتي درزه
		مجوزازاداره حفاظت ا
		وياسوزاندن درشرايط
		خاصي داشته باشد
		تهيه خوراک دام وانسار
		توليد کودکمپوست
		تهيه خوراک طيور
		وآبزبان
		تهيه خوراک آبزبان،

بالش وتشك		
فروش دربار زارجهت		
مصرف انسان وتهيه	پاي طيور	21
ژلاتين		
فروش به واحدهاي		
توليد صابون وتهيه	چربي طيور	22
چربي صنعتي		
تهيه خوراك طيور	پوست تخم مرغ، تخم مرغهاي شكسته ويا فاسد شده	23
توليد كمپوست	تخم مرغ	24
بر اساس نوع		
محصول براي تهيه		
كود كمپوست،	محصولات باغي	25
استفاده در صنايع		
تبديلي وتهيه خوراك		
دام		
فروش به واحدهاي		
توليد استخراج	پسماند عدس	26
نشاسته براي صنايع		
چوبي		
فروش به واحدهاي		
توليد صنايع		
فراورده هاي گوجه	گوجه فرنگي نامرغوب	27
فرنگي نظير سس رب		
گوجه فرنگي		
تهيه خيار شور	پسماندهاي خيار	28
خوراك دام	پسماندهاي چغندر قند	29
پس از تصفيه ميتوان		
در پرورش زنبور عسل	موم توليد شده در صنعت توليد عسل	30
استفاده مجدد نمود		
كمپوست ويا دفن		
بهداشتي در زمينهاي		
داراي مجوز از اداره	لاشه زنبور	31
حفاظت از محيط		
زيست		
تهيه كود كمپوست	فضولات زنبور	32
فروش به واحدهاي		
توليد مواد چسبنده	پوست درخت	33
والكل		
فروش به واحدهاي		
توليد كاغذ، گاز والكل	خاك اره و ذرات چوب	34
فروش به واحدهاي		
توليد ذغال فشرده،	چوب	35
كاغذ والكل سازي		
فروش به واحدهاي		
توليد آب ميوه، پوره،	سيب هاي نامرغوب و كوچك	36
كمپوت و سركه سيب		